

בית המשפט העליון

עפ"ה"ג 24-09-25822

לפני: כבוד השופט יוסף אלרון
כבוד השופט אלכס שטיין
כבוד השופטת גילה כנפי-שטייניץ

המערער: שרון סנקר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע ב-תפ"ח 33793-10-22 מימים 3.4.2024 ו-7.7.2024, בהתאמה, שניתנו על ידי השופטים ד' בן טולילה, ט' לחיאני שהם ו-י' עטר

תאריך ישיבה: ט"ו סיוון התשפ"ה (11.6.2025)

בשם המערער: עו"ד קטיה קוצ'רנקו; עו"ד עלי אבו-לבן

בשם המשיבה: עו"ד עודד ציון

בשם נפגעי העבירה: עו"ד הדס בריח

פסק-דין

השופט יוסף אלרון:

1. לפנינו ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט ד' בן טולילה, השופטת ט' לחיאני שהם והשופט י' עטר) ב-תפ"ח 33793-10-22 מימים 3.4.2024 ו-7.7.2024, בהתאמה. בגדרם, הורשע המערער בעבירת רצח ביסוד נפשי של אדישות של אליהו חזן (להלן: המנוח), ונגזר עליו עונש של 21 שנות מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

רקע עובדתי

2. על פי המתואר בכתב האישום, סמוך ליום 18.9.2022, המערער והמנוח, שביניהם הייתה היכרות מוקדמת, נפגשו בקרבת סניף של "שופרסל" בדימונה. בין השניים התפתח עימות מילולי שבמהלכו ביקש המנוח מעובד שהיה במקום לסייע לו בהרחקת המערער. העובד אכן פנה למערער, הרגיעו, וכך הסתיים העימות.

ביום 24.9.2022, בשעה 18:45 לערך, המנוח נפגש עם חבריו בבית כנסת ברחוב יציאת אירופה. בחלוף זמן מה, המנוח יצא מבית הכנסת והבחין במערער צועד ברחוב הסמוך ומטיח בו קללות שונות. המנוח התקרב למערער, וקיללו בחזרה תוך שדרש ממנו לחדול מהתנהגותו. בתוך כך, המערער שלף חפץ חד, דקר את המנוח דקירה עמוקה בבטנו, ונמלט מהמקום בריצה. המנוח דידה לעבר הנוכחים בקרבת בית הכנסת, אמר כי נדקר בידי המערער, והתמוטט ארצה.

במהלך פינויו לבית החולים, כתוצאה מאיבוד דם רב, והלם תת נפחי שנגרם מהדקירה שחדרה וחתכה את עורק הכסל ואת הווריד הנבוב התחתון – נקבע מותו של המנוח.

3. בתום ניהול הליך הוכחות, בית המשפט המחוזי הרשיע את המערער בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום – עבירת רצח ביסוד נפשי של אדישות לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק). בהכרעת הדין נבחנו שלוש סוגיות משפטיות מרכזיות – (א) האם עומד למערער סייג ההגנה העצמית; (ב) האם התקיים קשר סיבתי עובדתי ומשפטי בין הדקירה לבין מות המנוח; ו-(ג) האם היסוד הנפשי שבו פעל המערער הוא אדישות או שמא קלות דעת.

4. לשם הכרעה בסוגיות אלה, בחן בית המשפט המחוזי את מסכת הראיות שהונחה לפניו, אשר כללה בעיקרה את עדות המערער; עדים שנכחו במועד הרלוונטי בבית הכנסת; מאבטח העובד בסניף "שופרסל" שבו התרחש העימות הראשון; חוות דעתה ועדותה של ד"ר מאיה פורמן מהמכון לרפואה משפטית; וכך ראיות נוספות שהוגשו על ידי המשיבה בהסכמה ובכללן מסמכים רפואיים, דוחות פעולה ומחקרי תקשורת.

על סמך מסכת ראייתית זו, ולאחר שציין ביחס לעדות המערער כי "קשה להפריז ברושם הרע שהותירה", בית המשפט המחוזי קבע כי ההשתלשלות העובדתית ביום הרצח הייתה כדלקמן: המנוח ואחרים יצאו מבית הכנסת ונעמדו ליד המדרגות והמעקה המצויים בסמיכות לו. באותה העת, המערער חלף במקום כשהוא צועד על המדרכה מעברו השני של הכביש. בינו לבין המנוח התפתח שיח קצר שכלל צעקות וקללות הדדיות.

בית המשפט המחוזי הדגיש כי בשלב מסוים, המנוח נע "בהליכה מהירה, נחושה" לעבר המערער שהמתין לו על המדרכה. "רגעים בודדים" לאחר הגעת המנוח

לקרבת המערער, האחרון שלף חפץ חד אותו נשא בצמוד לגבו, ודקר באמצעותו את המנוח דקירה אחת בבטנו בחלקה השמאלי-תחתון. המנוח הסתובב לכיוון בית הכנסת תוך שהוא צועק כי נדקר, ובהגיעו למדרגות התמוטט ואיבד את הכרתו. המערער ברח מהמקום ובמנוסתו השליך את החפץ החד במקום לא ידוע וזרק את החולצה שלבש לפח אשפה.

ביחס לטיבו של אותו "חפץ חד", סוגיה שהייתה שנויה במחלוקת בבית המשפט המחוזי (בניגוד לעצם הדקירה אשר לא הייתה שנויה במחלוקת) – נקבע בהכרעת הדין כי מדובר היה בסכין. לעניין זה, בית המשפט המחוזי נסמך על חוות דעתה של ד"ר פורמן בה הוסק על בסיס מאפייני פצע הדקירה כי מדובר בחפץ "בעל קצה חד/ דוקר ולפחות שפה אחת מושחזת כגון להב סכין" (ת/40, בעמ' 9). עוד נקבע בחוות הדעת כי אורכו המינימלי של אותו החפץ הוא 3.5 ס"מ, כאשר אורך תעלת הדקירה מוערך בכ-12 ס"מ. כן נקבע כי רוחב פצע הדקירה הוא כ-2.9 ס"מ, מה שעל פניו אינו מתיישב עם שימוש בחפץ שאינו רחב דוגמת מברג. לקביעות אלה בחוות הדעת התווספו אמרותיו של אחד מעדי הראייה, שהתקבלו לפי סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות), ובתוכן תיאר כי המערער "הוציא סכין", ולאחר מכן "רץ עם הסכין".

5. בית המשפט המחוזי הוסיף להתייחס למפגש אקראי שהתרחש בין המערער לבין עד אחד אשר שמו אליהו חזן, כשם המנוח. המפגש האמור אירע ב"כולל" מעט לפני שהמערער עבר ליד בית הכנסת בו אירע הרצח. חשיבות המפגש נעוצה בכך שהיא משקפת את הלך רוחו של המערער "כמעט בזמן אמת", כלשון בית המשפט המחוזי. כך, על פי הודעתו של העד חזן במשטרה, שהתקבלה גם היא בהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות, המערער אמר בפניו "אני אדקור, אני אדקור" (ת/21). כמו כן, מתייעוד המפגש כפי שזה נחזה מסרטוני מצלמות האבטחה, המערער ביצע בפני העד חזן הדגמה חוזרת ונשנית של תנועות דקירה. מלבד המסקנה שלמד בית המשפט המחוזי מממצאים אלה לעניין הלך הרוח שליווה את המערער מאוחר יותר בבית הכנסת, הוא מצא בהם חיזוק לכך שהמערער נשא עמו את החפץ החד על גופו מבעוד מועד.

6. תשתית עובדתית זו היא שניצבה ביסוד מסקנותיו המשפטיות של בית המשפט המחוזי ביחס לסוגיות שנמנו לעיל. לעניין טענת ההגנה העצמית, נקבע באופן נחרץ כי "לא התעורר ספק סביר ואף לא בדוחק בדבר קיומו של סייג לאחריותו הפלילית של הנאשם [המערער – י' א'] מסוג הגנה עצמית. למעשה, ניתן לומר כי הנאשם לא עמד,

כמעט באף לא אחד מששת היסודות הנדרשים לצורך ביסוסה של טענה זו". בתמצית יצוין כי בהתאם לקביעותיו העובדתיות של בית המשפט המחוזי לא בוצעה כל תקיפה שלא כדין מצד המנוח, ומכל מקום נעיצת סכין עמוקות בבטנו של אדם אינה עומדת בתנאי "הפרופורציה" הנדרש כדי שתוכר טענת הגנה עצמית.

7. גם טענות המערער בסוגיית הקשר הסיבתי העובדתי לא התקבלו, משנקבע כי תנאי זה התקיים בהסתמך על חוות דעתה של ד"ר פורמן. על פי חוות הדעת, דקירת המנוח הביאה לקרע בעורק הכסל השמאלי, וכך לפגיעה בווריד הנבוב התחתון. עקב כך, איבד המנוח דם בשיעור של כ-1,200 מ"ל, מה שהוביל למותו. בית המשפט המחוזי העניק לחוות הדעת "משקל רב" לאחר שהתרשם "מידענותה, מהימנותה ויושרתה המקצועיים" של ד"ר פורמן, כמו גם לנוכח התשובות שסיפקה במהלך החקירה הנגדית.

לצד זאת, במהלך נתיחת גופת המנוח התגלה כי הלה סבל ממחלת לב כרונית קשה, שאפשר שתרמה להחשת מותו. אולם, בית המשפט המחוזי הדגיש כי גם אם הייתה למחלת הלב תרומה מעין זו, אין בכך כדי לשלול את קיומו של קשר סיבתי עובדתי, מאחר שאין צורך שמעשי הנאשם יהיו הסיבה היחידה והתכופה להתרחשות המוות.

8. כאלה הם פני הדברים גם בעניין הקשר הסיבתי המשפטי. בית המשפט המחוזי ציין כי "חזקה כי מי שדוקר אדם בבטנו באמצעות סכין ובעוצמה תוך כדי יצירת דקירה משמעותית מודע לכך שהדבר עשוי לגרור תוצאה קטלנית". הודגש, כי אין בקיומה של מחלת הלב ממנה סבל המנוח כדי לשנות מהמסקנה כי התקיים קשר סיבתי משפטי. זאת, הן לנוכח הקביעה כי הממצא הלבבי לכל היותר החיש את המוות; הן לנוכח עקרון "הגולגולת הדקה" והכלל לפיו אין צורך להוכיח צפיות של האופן המדויק בו תתרחש התוצאה.

9. לבסוף, בית המשפט המחוזי קבע כי היסוד הנפשי שנלווה למעשיו של המערער הוא אדישות ולא קלות דעת, וזאת מכמה טעמים. תחילה, נקבע כי עצם השימוש המודע שעשה המערער בחפץ חד לצורך דקירת גופו של המנוח, מגלמת בתוכה פוטנציאל לפגיעה קטלנית; מה גם שעוצמת הכוח שהפעיל בדקירה נלמדת מהעובדה שאורך תעלת הדקירה היא כ-12 ס"מ. כמו כן, בית המשפט המחוזי דחה את טענת המערער לפיה רק דקירה באזור הלב או הראש מלמדת בהכרח על אדישות. זאת, מאחר שפעמים רבות התוצאה הקטלנית היא פועל יוצא של פגיעה בכלי דם מרכזיים, שכידוע ממוקמים במרכז

מסת גופו של אדם. בית המשפט המחוזי הוסיף וציין כי יש ליתן משקל נכבד לעובדה שהמערער לא התעניין במצב המנוח לאחר הדקירה. כך, חלף הענקת עזרה, המערער נס מהמקום תוך שהשליך את הסכין והחולצה שלבש – מה שמהווה התנהגות מפלילה כשלעצמה. עוד ניתן משקל לאמירותיו של המערער במפגש שהתקיים ב"כולל" אשר "מתיישרות במובהק עם יסוד נפשי של אדישות (אם לא למעלה מכך) מאשר עם קלות דעת".

10. לעניין העונש, בית המשפט המחוזי קבע בגזר הדין מתחם עונש הולם בין 20 ל- 24 שנות מאסר בפועל. בנמקו את קביעת גבולות המתחם, סקר בית המשפט המחוזי את מדיניות הענישה הנוהגת בעבירת הרצח באדישות, וכן עמד על נסיבות ביצוע העבירה. בכלל זה ציין כי המנוח לא תקף פיזית את המערער עובר לדקירה; כי הדקירה נעשתה באמצעות סכין אותה נשא המערער על גופו מבעוד מועד; וכי המערער נטש את המקום בעודו מותיר את המנוח הפצוע בזירה. כן הפנה בית המשפט המחוזי לתסקיר נפגע העבירה המפרט את נזקיהם של קרובי המנוח.

בגדרי המתחם, בית המשפט המחוזי עמד על כך שבהתאם לפסיקת בית משפט זה, בעבירת הרצח מצטמצם משקלן של נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. על רקע זה, נזקפו לזכות המערער, בין השאר, נסיבות חייו המורכבות. מנגד צוין כי לחובתו שתי הרשעות קודמות, לרבות בעבירות איומים ואלמות. כן נקבע כי יש להעניק משקל לשיקולי הרתעת הרבים לנוכח "האלימות הגואה בחברה הישראלית כאשר סכסוכים של מה בכך, אם בכלל, מובילים לפגיעה בחיי אדם תוך שימוש בנשק חם או קר".

בשקלול האמור, נגזר על המערער עונש של 21 שנות מאסר בפועל, רכיבי מאסר מותנה, ותשלום פיצוי בסך 258,000 ש"ח לבני משפחת המנוח.

תמצית טענות הצדדים בערעור

11. בערעורו לפנינו, המערער משיג על חלק מהקביעות העובדתיות בהכרעת הדין, וכן על מסקנותיו המשפטיות של בית המשפט המחוזי בסוגיית הקשר הסיבתי ובסוגיית היסוד הנפשי.

12. במישור העובדתי, נטען כי לא ניתן ביטוי בהכרעת הדין לאירועים שקדמו למעשה הרצח ושמשליכים על היסוד הנפשי שבו פעל המערער. בכלל זה, המערער עומד

על כך שלדבריו המנוח איים עליו, ואף התנפל יחד עם אחיו על דלת ביתו במכות ואלות עד שנאלץ להזעיק משטרה. הדברים הגיעו לכדי כך שלטענת המערער הוא פחד לצאת מביתו מאימת המנוח.

עוד העלה המערער טענות נגד קביעות בית המשפט המחוזי ביחס לאירוע הדקירה גופו. כך, טען כי הקביעה לפיה מדובר היה בדקירה עוצמתית אינה מבוססת בחוות דעתה של ד"ר פורמן; וכי גם ההכרעה העובדתית הקובעת כי הכלי שבאמצעותו בוצעה הדקירה היה סכין – אינה מבוססת כדבעי בחומר הראיות.

13. בהמשך לטענות אלו השיג המערער על הקביעות במישור המשפטי. תחילה ביחס לסוגיית הקשר הסיבתי, נטען כי ישנן שתי אפשרויות לגבי מנגנון המוות של המנוח – הראשונה, שהמנוח מצא את מותו כתוצאה מאירוע "סטרסוגני" (מצב דחק) שקדם לדקירה; השנייה, שאובדן הדם הוביל למוות המנוח בשילוב עם מחלת הלב ממנה סבל. בהתאם טוען המערער כי אם המוות הוא תוצאה של אירוע "סטרסוגני", הרי שניתק הקשר הסיבתי העובדתי בין הדקירה לבין המוות; ואם המוות הוא תוצאה של אובדן דם שאדם רגיל לא היה מת ממנו, אזי ניתק הקשר הסיבתי המשפטי, שכן, לא ניתן היה לצפות כי "דקירה בחפץ זעיר בבטנו התחתונה של המנוח" תוליך לתוצאה קטלנית. על אותה הדרך טוען המערער כי בנסיבות העניין, לא התגבשה בקרבו מודעות לאפשרות קרות התוצאה הקטלנית.

14. ביחס לרכיב החפצי של היסוד הנפשי שבו פעל, לגישת המערער אין מדובר באדישות כי אם בקלות דעת. בתוך כך, נטען כי המערער פעל באלימות במטרה לפצוע את המנוח, אך מתוך תקווה כי לא ימות עקב מעשיו. לחיזוק טענה זו המערער שב ומתייחס למצבו הבריאותי של המנוח. לדבריו, במצב דברים "רגיל", בו אין מדובר בקורבן חולה, ההסתברות להתרחשות תוצאה קטלנית היא נמוכה. משכך, מתחזקת לטענתו המסקנה כי הוא היה קל דעת, ולא אדיש כלפי אפשרות מות המנוח. המערער מוסיף וטוען כי ניתן משקל יתר לעובדה שעזב את זירת האירוע לאחר הדקירה. לעמדתו, עזיבתו את המקום נבעה מפחד שהאירוע יימשך, ומכל מקום ניתן היה להניח כי ככל שיידרש המנוח לסיוע רפואי, הזעקת כוחות הצלה תוכל להיעשות על ידי כל אחד מהנוכחים הרבים במקום.

ברובד העקרוני, המערער הדגיש את החשיבות שבדיוק ההבחנה בין קלות דעת לבין אדישות לאחר כניסתה לתוקף של הרפורמה בעבירות ההמתה. לעניין זה הוא הצביע

בטיעונו על כך שלעמדת המחוקק, גם מקרים של המתה שהיא פועל יוצא של אלימות יכולים להיכנס לגדרי עבירת ההמתה בקלות דעת.

15. טענה חלופית אותה העלה המערער ביחס להכרעת הדין מתייחסת לעבירת ההמתה בנסיבות של אחריות מופחתת. לטענתו, "נוכח קרבתו המשמעותית לסייג של הגנה עצמית" נדרש היה להרשיעו בעבירה זו ולא בעבירת הרצח. בהיבט זה מציין המערער את השגותיו העובדתיות על הכרעת הדין, ובפרט את תחושת המאוימות אותה חש מהמנוח.

16. לעניין העונש טוען המערער כי גזר הדין מחמיר עמו יתר על המידה. לגישתו, בית המשפט המחוזי שגה בשני שלביו של גזירת העונש – בקביעת גבולות המתחם ובגזירת העונש בתוכו. ביחס לגבולות המתחם, נטען כי אלה אינם עולים בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת, מאחר שפסקי הדין עליהם נסמך בית המשפט המחוזי מתייחסים למקרים של דקירה באיברים חיוניים, דוגמת ראש או חזה. כן נטען כי לא ניתן משקל לקרבתו לסייג ההגנה העצמית לפי סעיף 40ט(א)(9) לחוק. אשר לגזירת העונש בתוככי מתחם העונש ההולם, נטען כי המערער שיתף פעולה "באופן מלא" עם רשויות החוק ונטל אחריות על מעשיו, כך שנדרש היה למקמו בתחתית המתחם.

17. מנגד, המשיבה סומכת ידיה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. לעניין הכרעת הדין, נטען כי אין עילה להתערב בממצאי העובדה והמהימנות שנקבעו, לרבות ביחס לקביעה כי החפץ החד שבאמצעותו בוצעה הדקירה הוא סכין. כן נטען כי יש לדחות את טענת המערער בדבר אי-קיומו של קשר סיבתי עובדתי בין הדקירה לבין מות המנוח, משהקביעה בהכרעת הדין לעניין זה נסמכה על חוות דעתה ועדותה המשכנעת של ד"ר פורמן, ממנה התרשם בית המשפט המחוזי באופן ישיר. מעבר לכך נטען כי בניגוד לטענת המערער, ד"ר פורמן לא קבעה כי נגרם למנוח "אירוע סטרסוגני"; ומכל מקום המסקנה העולה מעדותה היא כי אף אם המנוח חווה אירוע לבכי בשלב מסוים, אין בו כדי לנתק את הקשר הסיבתי העובדתי בין הדקירה ואובדן הדם לבין מות המנוח. אשר לקיומו של קשר סיבתי משפטי, טוענת המשיבה כי בהתאם לתשתית העובדתית שנקבעה בהכרעת הדין, אין מקום להתערב במסקנתו המוצדקת של בית המשפט המחוזי בדבר צפיות מות המנוח כתוצאה ממעשי המערער.

18. אף בקביעה בדבר היסוד הנפשי שבו פעל המבקש נטען כי אין עילה להתערב. לגישת המשיבה, מכלול הנסיבות בעניינו מלמד על שוויון נפש מצד המערער לאפשרות

קרות התוצאה הקטלנית. המערער הצהיר זמן מועט לפני האירוע כי פניו לעימות באומרו "אני אדקור, אני אדקור"; הוא הגיע לזירה כאשר הוא נושא מבעוד מועד סכין חדה, בה עשה שימוש עת דקר בעוצמה את המנוח בבטנו – אזור רגיש בעל כלי דם גדולים ואיברים פנימיים חשובים; ולאחר כל זאת, נמלט מהמקום והשליך את כלי הרצח למקום בלתי ידוע. נסיבות אלה מלמדות לשיטת המשיבה כי לא קיננה בקרב המערער תקווה כי תימנע התוצאה הקטלנית, כך שיסוד נפשי של קלות דעת אינו הולם את נסיבות המקרה דנן.

19. עוד טוענת המשיבה כי אין מקום לקבל את טענתו החלופית של המערער לפיה היה להרשיעו בעבירת ההמתה בנסיבות של אחריות מופחתת בגין קרבתו לסייג ההגנה העצמית. בהתייחס לכך, המשיבה מפנה לקביעת בית המשפט המחוזי כי המערער לא עמד כמעט באף אחד מששת היסודות הנדרשים לשם קבלת טענה להגנה עצמית, ומכאן שאין בסיס לטענה כי חרג חריגה מועטה בלבד מתחולתו של סייג זה.

20. ביחס לגזר הדין, נטען כי העונש שנגזר על המערער הולם את חומרת מעשיו; את הפגיעה שחוללו בערך קדושת החיים; ואת הנזק הקשה לו גרמו בקרב משפחת המנוח. כן נטען כי הוא תואם את מדיניות הענישה הנוהגת, ובייחוד את גזרי הדין שניתנו במקרים של רצח באדישות בתקופה האחרונה כאשר הרפורמה בעבירות ההמתה "יותר מבוססת", כלשון המשיבה.

דיון והכרעה

21. לעמדת דין הערעור להידחות על כלל רכיביו.

בפתח הדברים אזכיר את הכלל הידוע לפיו אין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית אשר התרשמה ישירות מהעדים שנשמעו לפניה וממארג הראיות בכללותו (ראו מני רבים: ע"פ 5706/24 תאג' נ' מדינת ישראל, פסקה 30 (17.8.2025)). בענייננו, טענות המערער אינן מעלות הצדקה כלשהי לסטות מכלל זה, כך שהתשתית העובדתית שעל בסיסה תיבחנה טענותיו תהא זו שנקבעה בהכרעת הדין. כזכור, שלוש סוגיות משפטיות הן שדורשות את הכרעתנו במישור האחריות הפלילית – סוגיית הקשר הסיבתי, סוגיית היסוד הנפשי, וסוגיית הקרבה לסייג ההגנה העצמית. לאחר שאדון בסוגיות אלה כסדרן אפנה לבחינת השגותיו של המערער המופנות כלפי העונש שנגזר עליו.

22. בדומה ליתר העבירות התוצאתיות, על מנת שיורשע נאשם בביצועה של עבירת רצח, יש להוכיח את קיומם של קשר סיבתי עובדתי ומשפטי בין מעשיו לבין התוצאה הקטלנית. כפי שהוברר בפסיקה זה מכבר, משמעותה של דרישת הקשר הסיבתי העובדתי היא כי על התנהגות הנאשם להיות סיבה מהותית והכרחית להתרחשות התוצאה הקטלנית, כך שמנקודת מבט אובייקטיבית היא תהא בגדר "סיבה בלעדית אין" למות הקורבן. יחד עם זאת הודגש כי התנהגות הנאשם אינה צריכה להיות הסיבה היחידה והתכופה להתרחשות התוצאה, אלא עליה להיות בעלת תרומה הכרחית להתרחשותה (ראו: ע"פ 5656/11 שולמן נ' מדינת ישראל, פסקה 10 וההפניות שם (5.8.2012); יעקב קדמי על הדין בפלילים חלק ראשון 104-106 (מהדורה חדשה 2012) (להלן: קדמי); יוסף אלרון ועומר רזין עבירות ההמתה: החוק והפסיקה 33 (2025) (להלן: אלרון ורזין)).

לצדה של דרישת הקשר הסיבתי העובדתי, אשר מתמקדת כאמור בהתרחשות הפיזית-אובייקטיבית, ניצבת דרישת הקשר הסיבתי המשפטי שעניינה באחריותו המשפטית של נאשם לתוצאת מעשיו (קדמי, בעמ' 104-108; אלרון ורזין, בעמ' 33-34). המבחן המרכזי בדין הנוהג לשם יישומה של דרישה זו הוא מבחן הצפיות הסבירה, על פיו יש לבחון האם התוצאה הקטלנית הייתה בגדר אירוע צפוי, דהיינו: האם הנאשם צריך היה לצפות באורח סביר את התוצאה הקטלנית (שם; ע"פ 4230/99 אבו ג'נאם נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(1) 34, 42 (2002)).

23. בענייננו, שני היבטיה של דרישת הקשר הסיבתי התקיימו באופן חד וברור. עיון בחוות דעתה ובעדותה של ד"ר פורמן לא מותיר ספק כי דקירת המנוח בידי המערער הייתה בעלת תרומה הכרחית למותו של הראשון. חוות הדעת מציינת מפורשות כי מות המנוח "נגרם מהלם תת-נפחי בעקבות דקירה שגרמה לנזק בעורק הכסל השמאלי המשותף ובווריד הנבוב התחתון" (ת/40, בעמ' 8; ההדגשה הוספה – י' א'). בהתייחס למחלת הלב ממנה סבל המנוח, צוין כי "מחלת הלב הכרונית של המנוח יכולה היתה באופן פוטנציאלי להחיש את מותו" (שם, בעמ' 10; ההדגשה הוספה – י' א').

הנה כי כן – ד"ר פורמן מציינת באופן שאינו משתמע לשני פנים את הדקירה כגורם הסיבתי ממנו נגרם ההלם התת-נפחי שהוביל למות המנוח, תוך שהיא מבהירה ומדגישה כי מחלת הלב ממנה סבל יכולה הייתה לכל היותר להחיש את המוות, וגם זאת רק "באופן פוטנציאלי". למעלה מכך, ד"ר פורמן מוסיפה להדגיש בסיום חוות דעתה כי

הפגיעה המשמעותית בכלי דם גדולים היא "בעלת פוטנציאל קטלני גם ללא מחלת לב" (שם; ההדגשה הוספה – 'א') – והדברים מדברים בעד עצמם.

תמונה דומה עלתה מעדותה של ד"ר פורמן בבית המשפט המחוזי. במענה לשאלת אב בית הדין, השופט בן טולילה, לגבי הגורם שהתחיל את תגובת השרשרת שהסתיימה כמות המנוח, השיבה ד"ר פורמן באופן חד-משמעי: "זה הדימום [...]" (עמ' 21-22 לפרוטוקול הדיון מיום 20.6.2023). גם בהמשך החקירה הנגדית, ד"ר פורמן נותרה איתנה בדעתה כאשר במענה לשאלת הסנגור ציינה כי המנוח "לא מת מאירוע לבבי [...]" יכול להיות שאירוע לבבי תרם או החיש את מותו [...]" (שם, בעמ' 24).

בהינתן כל זאת, ומאחר שעדותה של ד"ר פורמן הותירה רושם חיובי ביותר על בית המשפט המחוזי – הרי שבצדק נקבע כי לא ניתק הקשר הסיבתי בענייננו. ואזכיר, כי כלל אי-ההתערבות בממצאי עובדה ומהימנות חל גם ביחס לחוות דעת מקצועית, בייחוד כאשר עורכה נחקר והעיד בבית המשפט (ע"פ 1828/14 דאהן נ' מדינת ישראל, פסקה 37 לפסק דיני (27.6.2019)).

24. אציין כי אף אם היינו מניחים לטובת המערער את האפשרות התיאורטית כי דקירת המנוח החישה את מותו בלבד, חוק העונשין קובע ברורות כי אין בכך כדי לנתק את הקשר הסיבתי. הוראת סעיף 309 לחוק שעניינה ב"קשר סיבתי סטטוטורי", ממחישה את אופן יישומם של מבחני הקשר הסיבתי בנסיבות שבהן גורם זר מתערב בהליך גרימת המוות, או במקרים שבהם התנהגות הנאשם אינה הגורם היחיד שהוליך לתוצאה הקטלנית (אלרון ורזין, בעמ' 36). בין היתר, קובע סעיף זה כי:

309. בכל אחד מן המקרים המנויים להלן יראו אדם כאילו גרם למותו של אדם אחר, אף אם מעשהו או מחדלו לא היו הגורם התכוף ולא היו הגורם היחיד למותו של האחר: [...]

(4) במעשהו או במחדלו החיש את מותו של אדם הסובל ממחלה או מפגיעה שהיו גורמות למותו גם אילו לא מעשהו או מחדלו זה; [...]

הוראת סעיף זה "מבטאת את הכלל האומר כי דין 'החשת (קרי: 'הקדמת') מותו של אדם – כדין 'המתתו'; ואין נפקא מינה, שהמוות היה בחזקת 'בלתי נמנע' בשלב מאוחר יותר, ויהא סמוך ככל שיהיה" (קדמי, בעמ' 122). דהיינו, בנסיבות המקרה דנן,

גם אם הדקירה הייתה רק בגדר גורם שהחיש את מות המנוח – הדבר לא מעלה ולא מוריד ביחס להתקיימות הקשר הסיבתי העובדתי.

25. המסקנה זהה כאמור גם ביחס לרכיב הקשר הסיבתי המשפטי, שכן, בצדק נקבע כי המערער יכול וצריך היה לצפות את התוצאה הקטלנית, תוך שהודגש כי אין צורך בצפיית האופן המדויק שבו התרחשה התוצאה. בהקשר זה, די שאזכיר את ממצאיו העובדתיים של בית המשפט המחוזי לפיהם המערער דקר את המנוח באמצעות סכין, בעוצמה שנלמדת מעומק תעלת הדקירה שנוצרה, וזאת באיבר חיוני במרכז גופו של המנוח. משאלו הם פני הדברים, אין מקום לקבל את הטענה כי מות המנוח אינו בא בגדר התוצאות הצפויות מהתנהגות המערער, וכמובן שאין הצדקה נורמטיבית לניתוק הזיקה בינה לבין המוות. דרישת הקשר הסיבתי באה אפוא על סיפוקה על שני היבטיה.

(ב) היסוד הנפשי

26. עבירת הרצח לפי סעיף 300(א) לחוק במתכונתה הנוכחית, שזכתה לכינוי "עבירת הרצח הבסיסית", דורשת לשם הרשעה בה כי גרימת המוות תיעשה מתוך יחס חפצי של אדישות או של כוונה ביחס לתוצאה הקטלנית. על הרקע ליצירת עבירה זו במסגרת הרפורמה בעבירות ההמתה (חוק העונשין (תיקון מס' 137), התשע"ט-2019, ס"ח 230 (לעיל ולהלן: הרפורמה בעבירות ההמתה)) הרחבתי בעבר פעמים רבות, ואין מקום להידרש לדברים כאן פעם נוספת (ראו למשל: ע"פ 6063/21 מדינת ישראל נ' יאסין, פסקאות 34-44 (26.3.2024); אלרון ורזין, בעמ' 23-24, 39-49). במקרה דנן עניין לנו בעבירה שבוצעה, כך לפי הכרעת הדין, ביסוד נפשי של אדישות. לשם הוכחת יסוד נפשי זה, נדרש כי הנאשם יהיה מודע לאפשרות גרימת התוצאה הקטלנית במישור ההכרתי, תוך שהוא שווה נפש לאפשרות גרימתה במישור החפצי (סעיף 20(א) לחוק).

27. אין ספק כי במישור ההכרתי המערער היה מודע לאפשרות גרימת התוצאה הקטלנית, לנוכח נסיבות הדקירה שפורטו לעיל (ראו והשוו: ע"פ 6576/23 ברכאת נ' מדינת ישראל, פסקאות 30-31 (27.4.2025) (להלן: עניין ברכאת)). הסוגיה המרכזית יותר בענייננו היא זו של הרכיב החפצי של היסוד הנפשי, כאשר לעניין זה עמדת המערער היא כי שגה בית המשפט המחוזי עת קבע שמעשיו בוצעו באדישות ולא בקלות דעת. את מרכז הכובד של טענותיו ואת עיקר יהבו, שם המערער על סוגיית מיקום הדקירה. לגישתו, העובדה שמדובר בדקירה בבטן התחתונה, להבדיל מראש הקורבן או חזהו, מוליכה למסקנה כי היה קל דעת ביחס לתוצאה הקטלנית.

אין בידי לקבל גישה זו. קביעת היסוד הנפשי שבו פעל נאשם, לא נגזרת מאינדיקציה כזו או אחרת הניצבת לבדה, כי אם מהמכלול כולו. בהתאם, הגם שלמיקום הדקירה ישנה חשיבות מסוימת – היבט זה אינו חזות הכול.

ואכן, מבט רחב על האירוע דנן מלמד באופן נחרץ על אדישותו של המערער כלפי התוצאה הקטלנית. בינו לבין המנוח שרר סכסוך, כפי שהדבר בא לידי ביטוי, בין היתר, בעימות שהתרחש בין השניים בסניף ה"שופרסל" כמתואר בכתב האישום. בהמשך לכך, ביום שבת, בסמוך לשעת הרצח, שיתף המערער את העד חזן בדבר רצונו לדקור את המנוח באמירתו הברורה – "אני אדקור, אני אדקור" ובהדגמות שנלוו לאמירה זו. או אז, הגיע המערער לבית הכנסת, ובחלוף דין ודברים בינו לבין המנוח, ומבלי שקדמה פעולה אלימה מצד זה האחרון מלבד הליכתו הנחושה לכיוונו, שלף המערער סכין אותה נשא מבעוד מועד ודקר את המנוח באיבר רגיש במרכז גופו (לעניין המשמעות של ההצטיידות בסכין מראש, ראו: ע"פ 8577/22 יפ"מוב נ' מדינת ישראל, פסקה 33 (21.4.2024) (להלן: עניין יפ"מוב)). המנוח נסוב אחור, והמערער נס מהמקום, ללא שגילה ולו ראשית עניין במצב של קורבן דקירתו (והשוו: ע"פ 2654/22 מדינת ישראל נ' דיסלבסקי, פסקה 11 (6.12.2022); ע"פ 320/23 אשטה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (11.5.2025) (להלן: עניין אשטה)).

בנסיבות אלה, יש להסיק כי אחת היה עבור המערער אם ימות המנוח, אם לאו; תקווה למנוע את התוצאה הקטלנית, כנדרש עבור יחס חפצי של קלות דעת – לא קיבלה ביטוי כלשהו במעשיו. כפי שציינתי לאחורונה בעניין ברכאת והדברים הולמים את ענייננו, בהתאמות הנדרשות:

"התנהגותם זו של המערערים ממחישה עד כמה רחוק היסוד הנפשי שבו פעלו מקלות דעת. יוזכר כי יסוד נפשי זה מוגדר כ"נטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות [...] מתוך תקווה להצליח למנען" (סעיף 20(א)(2)(ב) לחוק). ממעשי המערערים לא נשקפת תקווה קלה או רצון כלשהו למניעת מות המנוח. ידועה בהקשר זה אמרתו של פרופ' פלר כי 'התקווה' הנדרשת בגדרי קלות הדעת היא כזו "המעוגנת מבחינה עובדתית, במציאות [...] אך תקווה, גם אם קיננה בלבו של המערער, אינה יכולה להיות בנויה על מקריות, מזלות או נסים" [...]

לקיומה של תקווה מעין זו בקרב המערערים – אין ולו ראייה אובייקטיבית אחת; התנהגותם מלמדת ברורות

אחרת. " (שם, בפס' 38; ההדגשות במקור – י' א'; ראו גם עניין אשטה, בפס' 7).

לנוכח כל זאת, גם בקביעתו הברורה של בית המשפט המחוזי לפיה מעשיו של המערער בוצעו באדישות באופן המצדיק את הרשעתו בעבירת הרצח הבסיסית – אין מקום להתערבותנו.

(ג) המתה בנסיבות של אחריות מופחתת

28. כחלק מהרפורמה בעבירות ההמתה, יצר המחוקק עבירה חדשה המעוגנת בסעיף 301ב לחוק שכותרתו "המתה בנסיבות של אחריות מופחתת". בתמצית, עבירה זו מתייחסת למקרים שבהם התקיימו יסודותיה עבירת הרצח, אך לצדם התווספה נסיבה נוספת שלגישת המחוקק יש בה כדי להצדיק הקלה עם הנאשם הן במישור האחריות הפלילית (התיוג אינו "רצח"), הן במישור העונש (עונש מרבי של 15 או 20 שנה, כתלות בחלופה המדויקת) (להרחבה ראו: אלרון ורזין, בעמ' 127-129).

אחת מחלופותיה של עבירה זו מצויה בסעיף קטן (ב)(3) הקובע כדלקמן:

301ב. (ב) על אף האמור בסעיפים 300 ו-301א [עבירת הרצח הבסיסית ועבירת הרצח בנסיבות מחמירות, בהתאמה – י' א'], הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם באחת מהנסיבות המפורטות להלן, דינו – מאסר עשרים שנים:
[...]

(3) המעשה נעשה במצב שבו מעשהו של הנאשם חרג במידה מועטה מתחולת סייג לאחריות לפי סעיפים 34, 34א או 34ב, ויש בנסיבות העניין כדי למתן את אשמתו.

סעיף 301ב(3) מתנה את ההרשעה בעבירת ההמתה בנסיבות של אחריות מופחתת חלף עבירת הרצח, בכך שמעשי נאשם חרגו "במידה מועטה" מתחולת סייגי האחריות – וביניהם סייג ההגנה העצמית שבסעיף 34 לחוק. תחולת הסעיף, מותנית בכך שיש בנסיבות העניין כדי למתן את אשמת הנאשם.

לשני סעיפים אלו המבטאים התחשבות בנסיבות של הגנה עצמית, מתווסף סעיף 40ט(א)(9) לחוק המאפשר במקרים המתאימים להקל בקביעת גבולות מתחם העונש

ההולם בעניינו של נאשם, במקרים של "קרבה לסייג" ההגנה העצמית (ע"פ 10-28455-24 חוסיינוב נ' מדינת ישראל, פסקה 39 (10.8.2025) (להלן: עניין חוסיינוב)).

המחוקק יצר משרעת בת שלוש דרגות בהתייחס להיקף השפעתן של נסיבות הגנה עצמית על אחריותו הפלילית ועונשו של נאשם. בקצה האחד, ניצב הסייג המלא שבסעיף 34 לחוק, שבהתקיימו לא יישא הנאשם באחריות פלילית למעשיו; בתוך מצוי ההסדר של עבירת ההמתה בנסיבות של אחריות מופחתת, לפיו במקרה של חריגה "במידה מועטה" מתחולת הסייג, יזכה נאשם להקלה במידת האחריות ובתקרת הענישה המרבית שניתן לגזור בעניינו; ובקצה האחר מצוי ההסדר העונשי של "קרבה לסייג" המעוגן בסעיף 40ט(א)(9) לחוק אשר מאפשר הקלה בעונש כאשר מדובר בעבירת הרצח הבסיסית, וללא שינוי במישור האחריות הפלילית. על המדרג שיצר המחוקק הזדמן לי להרחיב בעניין סמורד'בסקי:

"מדרג זה בא לידי ביטוי בצורה יפה גם בדרישה הנורמטיבית שלפיה י'יש בנסיבות העניין כדי למתן את אשמתו' (כלשון סעיף 301ב(ב)(3) סיפה לחוק). מקום בו אין אשמה – יחול הסייג לאחריות פלילית (סעיף 34); כאשר קיימת אשמה ממותנת – יורשע הנאשם בעבירת המתה בנסיבות של אחריות מופחתת; ואולם כאשר יש רק 'השפעה' על מידת אשמו של הנאשם (סעיף 40ט(א) רישה לחוק וסעיף 40ט(ב) לחוק) – הנסיבות הרלוונטיות ישפיעו על מידת העונש בלבד ולא על היקף האחריות הפלילית." (ע"פ 881/23 סמורד'בסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 28 לחוות דעתי (9.3.2025)).

29. יוצא אפוא כי על מנת לבחון את טענתו החלופית של המערער לפיה יש להרשיעו בעבירת ההמתה בנסיבות של אחריות מופחתת, יש לבחון את המידה בה חרג מתחולת סייג ההגנה העצמית בתצורתו המלאה, ואת ההשפעה של הנסיבות על מידת אשמתו.

כידוע, לשם תחולתו של סייג ההגנה העצמית, יש לעמוד בשישה תנאים: (א) קיומה של תקיפה שלא כדין; (ב) קיומה של סכנה מוחשית לפגיעה בחייו, בחירותו בגופו או ברכושו, של המתגונן או של זולתו; (ג) מיידיות; (ד) שהמתגונן לא הביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים; (ה) פרופורציונליות, קרי שקילות בין הנזק הצפוי מפעולת ההגנה לנזק הצפוי מן התקיפה; (ו) נחיצות, במובן זה שלא הייתה אפשרות להדוף את התקיפה בדרך אחרת, פוגענית פחות (שם, בפס' 29 לחוות דעתי וההפניות שם; עניין חוסיינוב, פסקאות 23-24).

30. המערער טען לפני בית המשפט המחוזי כי יש להחיל בעניינו את סייג ההגנה העצמית במלוא מובנו של סייג זה. טענתו זו נדחתה בשתי ידיים עת נקבע בהכרעת הדין כי "לא התעורר ספק סביר ואף לא בדוחק בדבר קיומו של סייג לאחירותו הפלילית של הנאשם [המערער – י' א'] מסוג הגנה עצמית. למעשה, ניתן לומר כי הנאשם לא עמד, כמעט באף לא אחד מששת היסודות הנדרשים לצורך ביטוסה של טענה זו". בהמשך לקביעה ברורה זו, אשר מקובלת עליי לחלוטין, איני סבור כי המערער חרג מסייג ההגנה העצמית "במידה מועטה", ואקדים ואומר כי גם לעניין העונש הנסיבות שלפנינו אינן עולות כדי "קרבה לסייג".

לעניין זה יודגש כי לא בוצעה תקיפה שלא כדין מצדו של המנוח מעבר להליכתו "המהירה והנחושה" לעבר המערער, וממילא לא נשקפה סכנה מוחשית לפגיעה בחייו או בגופו. אף ברור כי אין כל פרופורציה בין הנזק הנחזה מהתנהגות המנוח לבין תגובת המערער – דקירה עוצמתית באמצעות סכין באזור רגיש. אם כן, בין התנהגות המערער לבין הגנה עצמית או קרבה לה באופן המצדיק התחשבות כלשהי בדין – רב מאוד המרחק. בהתאם, ולנוכח המפורט עד כה, יש לדחות במלואו את הערעור על הכרעת הדין ולהותיר את הרשעת המערער על כנה.

הערעור על העונש

31. אף דינו של רכיב הערעור המופנה כלפי גזר הדין לדחייה. המערער גדע באבחת סכין את חייו של המנוח. הוא הגיע בסמוך לבית הכנסת באותו יום שבת, כאשר סכין צמודה לגבו, וחילופי דברים בינו לבין המנוח והתקרבות האחרון לכיוונו היוו עבורו סיבה מספקת לדקירתו, לשימת קץ לחייו. מתמונת הנזק למשפחת המנוח הנשקפת מתסקיר נפגעי העבירה, ומדברי אחיינו בדיון לפנינו ניתן ללמוד עד כמה כבד הוא האובדן שחוותה המשפחה, אובדן שהיכה בה כרעם ביום בהיר. הכרעתו הנורמטיבית של המחוקק בגדרי הרפורמה בעבירות ההמתה לראות במקרים אלה בדיוק כמקרי רצח לכל דבר ועניין, מלמדת כי המערער אינו זכאי להקלה כלשהי בעונשו.

32. יתר על כן, מלבד נסיבות ביצוע העבירה החמורות למדי במקרה דנן, אין בנמצא הצדקה להתחשבות נוספת בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה מעבר לזו שנעשתה כבר בגזר הדין. ויוזכר, בית המשפט המחוזי מיקם את עונשו של המערער סמוך לגבול התחתון של המתחם עת גזר עליו עונש של 21 שנות מאסר בפועל. זאת, ללא נסיבות משמעותיות המצדיקות הקלה בעונש, לא כל שכן משמדובר בעבירת הרצח (וראו למשל

פסק דיני ב-ע"פ 1932/24 קיברה נ' מדינת ישראל (26.1.2025) ביחס למידת השפעתן של נסיבות אלה בעבירה זו; כן ראו אלרון ורזין, בעמ' 61).

במידה רבה, למקרא גזר הדין מתעוררת תמיהת-מה, משהנימוקים המועלים בו אינם תואמים במלואם את המסקנה הסופית בדבר מיקום המערער בתוככי מתחם הענישה. קביעת העונש בסמוך לחלקו התחתון של המתחם נעשתה בעיקר לנוכח "נסיבות חייו המורכבות" של המערער, כלשון גזר הדין; שעה שמנגד נזקפו לחובתו שיקולי הרתעת רבים ועברו הפלילי הכולל הרשעות בעבירות אלימות ואיומים. המסקנה לפיה דין הערער לדחייה רק מתחדדת אפוא יותר ויותר.

33. אף בטענות שהעלה המערער לפנינו אין כדי לשנות ממסקנה זו. בדומה לערעורו על הכרעת הדין, גם ביחס לעונש טענתו המרכזית התמקדה במיקום הדקירה. בהמשך לכך טען כי הפסיקה עליה נסמך בית המשפט המחוזי בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת, התייחסה למקרים בהם הדקירה כוונה לאזורים חיוניים יותר כגון חזה או ראש הקורבן.

אלא שכפי שניתן ללמוד מבחינת מדיניות הענישה המתעצבת בעבירת הרצח הבסיסית ביסוד נפשי של אדישות, המקרה שלפנינו עולה בקנה אחד עם המדיניות הנוהגת. בפסקי דין שניתנו לפני זמן לא רב, ושנדונו לפני בית משפט זה, נגזר על מבצעה של עבירה זו עונשים דומים בנסיבות קרובות לנסיבות דנן.

למשל, בעניין אשטה, בו הועלו טענות המזכירות במידה רבה את שהועלו בענייננו, מדובר היה בנאשם שהורשע ברצח באדישות לאחר שדקר את קורבנו דקירה אחת בחלק השמאלי של צווארו. בית המשפט המחוזי העמיד את המתחם בין 17 ל-23 שנות מאסר בפועל, וגזר על אשטה עונש של 22 שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. בפסק הדין נדחה ערעורו של אשטה על הכרעת הדין ועל גזר הדין.

ב-ע"פ 2400/24 בן עמי נ' מדינת ישראל (18.5.2025), מדובר היה בנאשם שדקר את המנוח בבית החזה העליון והורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם בין 20 ל-24 שנות מאסר בפועל וגזר על בן עמי עונש של 21 שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. ערעור על העונש נדחה.

די בדמיון הברור בין המקרים הללו למקרה דנן כדי ללמוד שעונשו של המערער לא סוטה במידה חריגה וניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת, כך שאין הצדקה להתערבות

בעונש שגזרה עליו הערכאה הדיונית (ראו מני רבים: עפ"ג 24825-03-25 אבו זראקי נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (3.8.2025)).

34. רואה אני לציין כי ייתכן שבענייננו מוצדק היה לקבוע מתחם עונש הולם שגבולותיו מעט נמוכים יותר משקבע בית המשפט המחוזי (20 עד 24 שנות מאסר בפועל כזכור).

מאז כניסתה של הרפורמה בעבירות ההמתה לתוקף, הלכה בוססה לה מדיניות הענישה בעבירת הרצח הבסיסית כשזו מבוצעת באדישות. המקרים השונים הבאים בגדרה של עברה זו אינם זהים. חלקם עוסקים בנאשמים שביצעו את העבירה תוך שימוש ברכב, חלקם תוך שימוש באלימות ללא כלי נשק, וחלקם תוך שימוש בנשק קר או חם (ראו: עפ"ג 43278-08-24 לולו נ' מדינת ישראל, פסקאות 10-11 (9.2.2025); עניין אשטה, בפס' 9).

גם בין המקרים בהם הרצח הוא פועל יוצא של שימוש בנשק קיים שוני בין האחד למשנהו. אכן, כטענת המערער, שוני אפשרי בהקשר זה יכול לנבוע ממיקום הדקירה. כך, מסתבר שככל שהאיבר אליו כוונה הדקירה רגיש יותר, הדבר יישקל לחומרה בבחינת נסיבות ביצוע העבירה (ובמקרים מסוימים הדבר עלול להוליך להרשעה ביסוד נפשי של כוונה – ראו למשל עניין יפיומוב). אולם לצד זאת, וכאמור בדיוננו ביחס להכרעת הדין, מובן כי מיקום הדקירה הוא פרמטר אחד בלבד מתוך אלה שעל בית המשפט לשקול בהערכתו את חומרת המעשים שלפניו.

המעשים שלפנינו חמורים ביותר; תוצאתם כואבת וטראגית. ממילא, לנוכח ההקלה היתירה עם המערער במיקום עונשו בתוך מתחם העונש ההולם, גם אם מתחם זה אינו מדויק בתכלית הדיוק, התוצאה העונשית הסופית, שהיא כידוע זו שנבחנת על ידי ערכאת הערעור – הולמת וראויה, ובוודאי שאינה מצדיקה את התערבותנו בגזר הדין (ע"פ 3187/21 אלקאדי נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (21.8.2022)).

35. דבר: אציע לחברי ולחברתי כי נדחה את הערעור במלואו.

יוסף אלרון
שופט

השופט אלכס שטיין:

אני מסכים.

אלכס שטיין
שופט

השופטת גילה כנפי-שטייניץ:

אני מסכימה.

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט יוסף ארון.

ניתן היום, ט' אלול תשפ"ה (02 ספטמבר 2025).

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

אלכס שטיין
שופט

יוסף ארון
שופט